

Toimintakertomus 2022

Oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen yhdistys

1. Yleistä

Oikeus- ja yhteiskuntatieteellinen yhdistys (OYY) pyrkii edistämään oikeusnormien ja yhteiskunnallisten ilmiöiden keskinäisen vuorovaikutussuhteen tutkimusta ja sen tulosten hyväksikäyttöä opetuksessa ja päätöksenteossa. Yhdistys kartoittaa oikeustieteiden ja muiden yhteiskuntatieteiden yhteyksiä sekä edistää niiden välistä keskustelua. Tarkoitusta toteutetaan muun muassa järjestämällä keskustelutilaisuuksia, luentoja ja seminaareja, antamalla lausuntoja ja kannanottoja, sekä julkaisemalla Oikeus-lehteä. Vuosi 2022 oli yhdistyksen 52. toimintavuosi.

2. Yhdistyksen toimielimet

2.1 Hallitus

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, jonka yhdistyksen vuosikokous valitsee vuodeksi kerrallaan. Vuonna 2022 hallitukseen kuuluivat puheenjohtaja OTT Anna Hurmerinta-Haanpää (2013), varapuheenjohtaja VTM Markus Himanen (2020-), sihteeri OTM Nea Lepinkäinen (2019-), taloudenhoitaja VTM Petri Danielsson (2011-), jäsenvastaava OTM, VTM Anni Ritari (2020-), ja jäsenet VTM Noora Alasuutari (2018-), OTM Oona Alitalo (2022-), OTT, HTM, M.Sc. Maija Helminen (2012-), KM Susanna Lundell (2019-), OTM Laura Sarasoja (2020-) sekä varajäsenet OTT Timo Korander (2001-2006 ja 2009-), VTT Elsa Saarikkomäki (2011-) ja VTM Anni Lietonen (2018-), .

OYY:n hallitus kokoontui toimintavuoden aikana kuusi kertaa, ja hallituksen kokouksiin osallistui keskimäärin noin 71 prosenttia sen jäsenistä. Kaikki hallituksen jäsenet ovat yhdistyksestä taloudellisesti riippumattomia. Hallitukselle ei maksettu palkkioita. Suurin osa hallituksen kokouksista järjestettiin vuonna 2022 etänä tai hybridinä. Kokouspaikkakunnan (Helsingin) ulkopuolella asuville hallituksen jäsenille korvattiin hallituksen kokouksiin matkustamisesta aiheutuneet kustannukset. Hallitus ei asettanut toimikauden aikana uusia toimikuntia, mutta edellisinä vuosina yhdistyksen 50-vuotisjuhlaa valmistelemaan asetettujen toimikuntien toimikautta jatkettiin.

2.2 Toiminnantarkastajat

Yhdistyksen toiminnantarkastajina toimivat OTM Alpo Lahtinen ja varatoiminnantarkastajana professori Anne Alvesalo-Kuusi. Toiminnantarkastajille ei maksettu palkkioita.

3. Jäsenet ja jäsenmaksu

Yhdistykseen liittyi vuonna 2022 6 uutta jäsentä ja 9 jäsentä erosi. Vuoden 2022 lopussa OYY:ssä oli

228 jäsentä. Jäsenmaksu oli 42 euroa niiltä jäseniltä, jotka tilaavat Oikeus-lehden, 16 euroa muilta jäseniltä ja 27 euroa niiltä Oikeus-lehden tilaavilta jäseniltä, jotka ovat työttömiä, eläkeläisiä tai päätoimisia opiskelijoita. Vähävaraiset jäsenet voivat anoa jäsenmaksun alentamista yhdistyksen hallitukselta. Vuoden 2022 joulukuussa OYY:n jäsenistä 102 tilasi Oikeus-lehteä.

4. Talous

Yhdistyksen tulos vuonna 2022 oli 3674,19 euroa alijäämäinen. Suurin syy alijäämään oli toimintakauden aikana järjestetty OYY:n 50-vuotisjuhla, jota varten varoja oli kerätty yhdistyksen muutamana viimeisenä toimintakautena. Vuoden aikana järjestettiin vuosijuhlien lisäksi myös kaksi muuta tapahtumaa sekä maksettiin yksi Oikeus-lehden lasku ennakoon. Toisaalta esimerkiksi matkakuluja on säästynyt, sillä suurin osa hallituksen kokouksista järjestettiin etänä. Kokonaisuutena taloudellinen tilanne oli vuonna 2022 vakaa.

Yhdistyksen tulot koostuivat kokonaan jäsenmaksuista. Vuonna 2022 Oikeus-lehteä tilaavia jäseniä oli 102, joka on 2 vähemmän kuin vuonna 2021. Lehden tilaus perutaan jäseniltä, jotka eivät ole maksaneet jäsenmaksuaan ainakaan kahteen vuoteen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä yhdistyksessä vastaavat hallitus ja taloudenhoitaja. Yhdistyksellä ei ole erillistä sisäisen tarkastuksen toimintoa. Taloudellisen raportoinnin valvonta painottuu toiminnantarkastukseen. Yhdistyksen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät ovat vapaaehtoistyövoiman saatavuuteen liittyvä operatiivinen henkilöriski ja jäsenmaksuihin liittyvä luottoriski. Yhdistyksen toiminta riippuu voimakkaasti erityisesti hallituksen jäsenten vapaaehtoisesta työpanoksesta. Luottoriski syntyy siitä, että yhdistyksen on tilitettävä Oikeus-lehden kustannukset Demlalle riippumatta jäsenmaksujen perinnän onnistumisesta. Jäsenmaksujen perintä on ollut tuloksellista toimintavuoden aikana.

5. Julkaisutoiminta

Yhdistys julkaisee yhdessä Oikeuspoliittinen yhdistys Demla ry:n kanssa Oikeus-nimistä tieteellistä aikakauslehteä. Oikeus-lehti sijoittuu julkaisufoorumin tieteellisten julkaisujen luokittelussa tasolle 2. Tieteellisen painotuksensa lisäksi lehti seuraa aikaansa ja pyrkii tarttumaan ajankohtaisiin aiheisiin. Oikeudellista elämää -palstalla arvioidaan kriittisesti oikeudellisen maailman tapahtumia ja lieveilmiöitä. Oikeus-lehti on Edilexissä kaikkien OYY:n ja Demlan lehden tilaavien jäsenten sekä erityisen Oikeus-lehden verkkotilauksen tehneiden Edilex-käyttäjien käytössä heti sen ilmestyttyä. Muut Edilex-palvelun käyttäjät pääsevät lukemaan 18 kk vanhempia numeroita. Lehdestä ilmestyi vuonna 2022 yhteensä 4 numeroa. Yhdistyksen edustajina lehden toimitusneuvostossa toimivat Liisa Lähteenmäki, Timo Harrikari sekä Toomas Kotkas. OYY:n edustajana Oikeus-lehden toimituskunnassa toimi toimintavuoden aikana Nea Lepinkäinen. Lehden päätoimittajina toimivat Visa Kurki ja Heta-Elena Heiskanen. Toimikauden aikana toimitusneuvosto valitsi lehden uusiksi päätoimittajiksi vuosiksi 2023-2024 OTT Tomi Tuomisen ja OTT Jenna Päläksen. Oikeus-lehden visuaalinen ilme uudistettiin toimintakauden aikana, ja lehden kasvaneiden kulujen kattamiseksi ja hillitsemiseksi on selvitetty erilaisia vaihtoehtoja. OYY:n ja Demlan hallituksen jäsenistä koostuva työryhmä tulee esimerkiksi kilpailuttamaan lehden painotalon ja selvittämään muita säästämiskeinoja vuoden 2023 aikana.

6. Tapahtumat

OYY:n sääntömääräinen *vuosikokous* pidettiin torstaina 21.3.2022 klo. 16.00 ensisijaisesti Tieteiden talon väistötiloissa. Kokoukseen oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä. Tästä syystä kokoukseen osallistujilta edellytettiin ennakoilmoittautumista, mikä perustuu lakiin väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista covid-19-epidemian leviämisen rajoittamiseksi (677/2020). Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat eli hyväksyttiin edellisen vuoden tilinpäätös, myönnettiin vastuuvapaus ja käytiin läpi toimintakertomus. Lisäksi valittiin uusi hallitus, toiminnantarkastajat ja määrättiin jäsenmaksut. Puheenjohtajana toimi professori Anne Alvesalo-Kuusi.

Toimintavuoden suurin tapahtuma, *OYY:n 50-vuotisjuhla*, järjestettiin 2.6. Tapahtuma alkoi iltapäiväseminaarilla ”OYY 50 vuotta: Oikeuksien toteutumisen ja kriminaalipolitiikan kipupisteitä”. Seminaariohjelma kiinnittyi kahteen teemaan: eri ihmisryhmien oikeuksien toteutumiseen ja kriminaalipolitiikan kipupisteisiin, joihin myös OYY:n 50-vuotias taival peilautui. Päiväseminaarin tarkempi ohjelma oli seuraavanlainen:

Aika: 2.6.2022 klo 13-17.15

Paikka: Tieteiden talon väistötila, A300

13.15 Tilaisuuden avaus, OYY:n puheenjohtaja, yliopistonlehtori Anna Hurmerinta-Haanpää

13.30 Yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja, emeritusprofessori Raimo Lahti: OYY:n perustamisen tausta, tavoitteet ja vaikutukset

14.00 Paneelikeskustelu: Näkökulmia oikeuksien toteutumiseen

Anu Helenius (projektipäällikkö, Rikosseuraamuslaitos): Vankien oikeuksien ja kohtelun valvonta Rikosseuraamuslaitoksessa

Tuuli Hong (asianajaja, asianajotoimisto Kattelus, Ruokola & Mukkala Oy): Haasteita kunniaväkivallan uhrien tilanteiden tunnistamisessa

Heini Kainulainen (erikoistutkija, OTT, dosentti, yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto): Sukupuolistunut väkivalta: Miksi uhrin ei pääse oikeuksiinsa?

Outi Lepola (VTT, asiantuntija): Toteutuuko turvapaikanhakijoiden oikeusturva?

Tuukka Tammi (ohjelmajohtaja, VTT, dosentti, THL): Huumeiden käyttäjien asema palvelujärjestelmässä

15.30-16 Kahvitauko

16.00 Kriminaalipolitiikan trendit ja kipupisteet 2020-luvulla

Kimmo Nuotio (professori, johtaja, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti): Quo vadis kriminaalipolitiikka?

Natalia Ollus (OTT, johtaja, Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti HEUNI): Kiistely, kamppailu ja neuvottelu: kriminaalipoliittisten ongelmien määrittely monenvälisissä keskusteluissa

Keskustelu

17.00-17.15 Tilaisuuden päätös

Päiväseminaariin osallistui noin 65 henkilöä. Seminaarin jälkeen järjestettiin omakustanteinen iltajuhla klo 19 alkaen ravintola Lasipalatsin Palmuhuoneessa. Iltajuhlaan osallistui noin 30 henkilöä. Iltajuhlassa emeritusprofessori Jukka Kekkonen muisteli puheenvuorossaan niin oikeuspoliittista keskustelua kuin yhdistyksen käytännön toimintaa toimiessaan OYY:n hallituksessa 1970- ja 1980-luvuilla. Iltajuhlassa jaettiin myös virallisesti OYY:n julkaisupalkinto, vaikka valinta oli tehty jo varsinaisena juhluvuonna 2020. Julkaisupalkinto annettiin Santtu Raitasuolle vuonna 2019 Lakimieslehdessä julkaistusta artikkelista *Verosuunnittelun tie? Tapaustutkimus akateemisen verotutkimuksen sidonnaisuuksista*. Raitasuo oli paikalla vastaanottamassa palkintoa ja piti pienen kiitospuheen tilaisuudessa. Koko vuosijuhla oli erittäin onnistunut ja tuntui siltä, että ihmiset kaipasivat tämänkaltaista tapahtumaa haastavien koronavuosien jälkeen.

Syksyllä järjestettiin vielä kaksi tapahtumaa. 21.11.2022 klo 15.30-17.45 järjestettiin englanninkielinen paneelikeskustelu ”*Responsible contracting and communication in business relationships*” yhdessä Yritysvastuuoikeuden yhdistys ry:n ja Projektiammattilaisten sopimusten hallinnan teemaryhmän kanssa. Tilaisuuteen osallistui panelisteineen noin 50 henkilöä. OYY vastasi tapahtumassa tilojen järjestämisestä ja paneelin johtamisesta, toiset yhdistykset vastasivat puolestaan tilaisuuden tarjoiluista ja markkinoinnista.

OYY:n *pikkujoulut* järjestettiin 28.11.2022. Samassa yhteydessä järjestettiin myös *varjoväitös* Helena Huhdan väitöskirjasta ”Etnisyyden merkitykset suomalaisten miesvankiloiden sosiaalisessa arjessa”. Väitöstutkimusta kommentoi väitöskirjatutkija Emma Villman Helsingin yliopistosta. Tapahtumaan osallistui noin 30 henkilöä.

7. Muu toiminta

Aiempien vuosien tapaan OYY on jatkanut aktiivista yhteistyötä Oikeuspoliittisen yhdistyksen Demla ry:n kanssa esimerkiksi Oikeutta-blogin ja Oikeus-lehden tiimoilta. Lisäksi toimintavuoden aikana päivitettiin yhdistyksen tietosuoja-aseteloste.